

IZ RAZNIH DRŽAV

V NAŠI DRŽAVI.

Ostavka dveh ministrov. Ostavko sta podala minister za šume in rude dr. Stanko Šibenik in gradbeni minister Nikola Preka. Oba ministra sta Hrvata.

Nova ministra. Za gradbenega ministra je postavljen dr. Stefan Srkulj, župan zagrebški, za ministra za gozdove ter rudnike pa poslanec Viktor Pogačnik. Nova ministra sta Hrvata in po prvotnem poklicu profesorja. Minister Pogačnik je poročen s hčerko rajnega Radičevega poslanca dr. Basaričeka.

Zakon o zaščiti kmeta je bil objavljen v »Službenih novinah« 20. aprila in stopi v veljavo 15 dni po objavi. Vse važne določbe tega zakona smo prinesli v 16. številki »Gospodarja« pod zaglavjem »Iz raznih držav« in z napisom »Zaščita kmeta«.

Novi trošarinski zakon je stopil 20. aprila v veljavo. Trošarina na vino ter žganje je ukinjena, pač pa bodo plačevali točilci takso, katero bo treba plačati pri davčnih upravah v naprej v dvomesečnih obrokih. Določbe novega trošarinskega zakona smo že ponovno objavili v našem listu.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Deželnozborske volitve v Avstriji. V nedeljo, dne 24. aprila so se vršile volitve v občinski svet na Dunaju in v posamezne deželne zbornice. Na Dunaju so obdržali socialni demokrati svoje dosedanje postojanke, pridobili so pa Hitlerjevi narodni socialisti na račun krščanskih socialcev. Tudi pri volitvah v posamezne deželne zbornice so povsod dobili Hitlerjevi pristaši mandate. Socialni demokrati so pa v splošnem na deželi zgubili in so porasli njihovi glasovi edino v Dunajskem novem mestu. — Položaj koroških Slovencev bo ostal po teh volitvah neizpremenjen. Samostojna koroška slovenska stranka je kandidirala v 40 občinah. V nekaterih občinah je število slovenskih kandidatov naraslo, v drugih zopet padlo.

Deželnozborske volitve v Nemčiji so se vršile v nedeljo, dne 24. aprila v Prusiji, na Bavarskem, Württembergu, Anhaltu in Hamburgu. Izid kaže velik porast Hitlerjevih narodnih socialistov. V pruskih mestih so dobili Hitlerjevci dvakrat več glasov kakor pri zadnjih državnozborskih volitvah. Popolnoma so bile poražene male stranke. Glavna borba se je vršila med centrom, socialisti in Hitlerjevci. Hitlerjevi fašisti so skoro povsod na prvem mestu. Ob prihodnih volitvah je prišlo na več mestih do krvavih spopadov, ki so zahtevali precej ranjenih in nekaj mrtvih.

Romunija je dobila na Francoskem 6,5 milijard posojila. Pogoji posojila pa so ti, da se bodo morale podvreči celokupne državne finance nadzorstvu inozemskih bank. Da se Romunija izogne nezaupanju, bo pristala na omenjeno nadzorstvo.

Kako je na Grškem v finančnem oziru? Grška vlada bo izdala na narodni proglas, v katerem bo prosila vse one državljane, ki posedajo zlato, da ga sta-

POMANJKLJIVOSTI KOŽE

kot solnčne poge, mozolja, gube, lisaje itd., bi se moralo zdraviti samo s sredstvi, katera medicinsko učinkujejo. Fellerjeva Elsa-pomada za zaščito lica in kože je brezpogojno zanesljiva. Za v naprej poslanih 40 Din 2 lončka franco, po povzetju 10 Din več. Isto toliko stane Fellerjeva močna Elsa-pomada za rast las. Oboje se naroča pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elsatrg 341, Savska banovina.

vijo na razpolago državni blagajni. Prostovoljna darila naroda so po mnenju državljanov še edino sredstvo, da otmejo grško državo pred polomom.

Turčija bo vstopila v Društvo narodov.

Angleški preračun in vojni dolgi. Angleški finančni minister je predložil 19. aprila poslanski zbornici državni proračun za 1932/33. Proračun znaša 766 milijonov funtov izdatkov, lanski pa 771 milijonov. Dohodki so predvideni na 764,3 milij. Ob tej priliki je naglasil finančni minister, da ni stavila Anglija v svoj proračun dohodkov iz vojnih odškodnin in ne zneskov vojnih dolgov. Omenjena izjava je hudo zadela Ameriko, ker vsebuje ameriški proračun postavke iz medzavezniških vojnih dolgov in med te zavezniške Amerike spada tudi Angleška. Čisto lahko se zgodi, da bodo ustavile: Anglija, Francija in Italija plačevanje vojnih dolgov Ameriki.

Vlada ameriških Združenih držav je razposlala na naslov 14 držav, ki so glavne dolžnice Amerike, opomine, v katerih zahteva vrnitev vojnih dolgov s 4% zamudnimi obrestmi.

Iz še vedno nemirne Mandžurije. Smo že poročali, kako se je na prigovarjanje ruskih sovjetov izneveril Japoncem v Mandžuriji kitajski general, ki je proglasil samostojno severno Mandžurijo kot protitež proti »neodvisni« japonski Mandžuriji. Čete generala Ma-a so se nenadoma pojavile 150 km vzhodno od Harbina in se bodo najbrž pridružili vojski generala Ma-a vsi kitajski generali, ki so v Mandžuriji in so se bili podvrgli zmagovitim Japoncem. Pri Cikarju je prišlo že do prvih spopadov z japonskimi četami. Radi omenjenega nastopa verolomnih kitajskih generalov že iščejo Kitajci vojne spore z Rusijo. Stara sovražnica Japonska in Rusija se še bosta krvavo zlasala, ker se njune koristi preveč križajo na Daljnem vzhodu.

PO SVETU KATOLIŠKEM

Dunajski kardinal in nadškof dr. Piffl umrl. Zadet od kapi je umrl na Dunaju 20. aprila tamošnji kardinal in nadškof dr. Friderik Piffl. Blagopokojni se je rodil 15. oktobra 1864 v Landskronu na Češkem. Po končanih gimnazijskih študijah in odsluženem enoletnem prostovoljstvu je vstopil v red avguštinskih korarjev v Klosterneuburgu in je bil posvečen leta 1888. Bil je v dušepastirstvu, profesor bogoslovja ter oskrbnik samostanskih posestev na Ogrskem. Pokojni avstrijski nadvojvoda Ferdinand je postal pozoren na

na vseh poljih uspešno delavnega duhovnika in cesar Franc Jožef ga je imenoval leta 1913 za dunajskega knezoškofa in leto za tem je postal že kardinal. Rajni kardinal je bil znamenit govornik, ki je še v zadnjem času nastopal z ognjevito besedo ob raznih prilikah. Posebno ga je čislalo krščansko delavstvo, ker je razvijal veliko socialno delavnost in je tudi dejansko mnogo pomagal dunajskim najbolj revnim slojem. Truplo obče priljubljenega in od vseh spoštovanega kardinala je bilo slovesno položeno k večnemu počitku 26. aprila v grobnico dunajske nadškofije v znameniti cerkvi sv. Štefana na Dunaju.

Ptujska gora. »Žegnanska« nedelja = romanje k Materi božji na Črno goro se vrši letos dne 7. in 8. maja. Na predvečer sprejem romarjev s petimi litanijami Matere božje. Zvečer ob 6. uri pridiga, potem slovesna rimska procesija z Najsvetejšim s prižganimi svečami. Vsak, kateri se procesije udeleži, naj ima prižgano svečo! V nedeljo zjutraj se začnejo svete maše ob 4. uri in bo vsake pol ure peta sveta maša pri glavnem okarju. Ob 6. uri pridiga in sveta maša z blagoslovom za romarje iz Loč. Ob 10. uri pridiga in levitirana sveta maša za romarje od Sv. Marka niže Ptujja. Popoldne ob pol 3. uri slovesne večernice. Ljubi častilci Matere božje, pridite! Krajčica Majnika vas vabi in kliče, kliče in vabi marsikatero morda zadnjikrat! Pridite!

Florijanovo opravilo pri sv. Trojici, župnije Jurkloster bo letos na predidno 5. nedeljo po Veliki noči, 1. maja tega leta s sveto mašo ob 10. uri. Zakaj? Ker je potem na 6. nedeljo po Veliki noči romanje v bližnje Zagorje. — Na Florijanovo, to je križovo sredo, 4. maja bo pa križeva procesija ob 6. uri zjutraj z Lipe k sv. Trojici, namesto v torek, kakor je bilo v navadi druga leta. Teda pridite romarji 1. maja k sv. Trojici dihat sveži majniški zrak. Gora sv. Trojice je viška 827 m.

Sv. Lovrenc v Slov. goricah. V soboto po Križevem bo šla procesija od Sv. Lovrenca na Črno ali Ptujsko goro. Sveta maša se bo darovala okoli pol 7. ure zjutraj za žive in rajne romarje. Zatem odhod na Goro. Procesijo bo vodil Franjo Lajh.

Ali bo dinar padel?

Kaj je temelj vrednosti dinarja?

Prvo: zlata podlaga, drugo zaupanje v denar, tretje državni proračun, četrto dobra trgovina z zunanjim svetom.

Naš dinar ima zlato podlago. Najnižja bi smela biti 25%, je pa veliko višja, znaša 36%. Državni proračun je tudi izravnal, plače znižane, razne manj nujne dobave ustavljene. Zunanja trgovina stoji obojestransko, je torej brez škodljivega vpliva na dinar. Edina škodljivost je naše lastno nezaupanje v lastni denar.

Ta nezaupljivost v lastni denar se kaže v tem, da ga ljudje več ne zaupajo zavodom, ampak ga shranjujejo doma v prtičih, v nogavicah, ga zaklepajo v mizne predale ali skrivajo kar v slamnjakah, namesto da bi ga zaupali našim trdnim, dobro upravljanim denarnim zavodom, ki imajo uravnavati njegov obtok. Brezplodno kopičenje gotovine izven denarnih zavodov ustvarja občutno pomanjkanje denarja, kar zavira in duši razvoj vseh panog narodnega go-

spodarstva in utegne - postati nevarno sedanjemu družabnemu redu. Ker morajo denarni zavodi v prvi vrsti gledati na to, da zadovolje svoje upnike — vlagatelje —, so ob neprestanem dviganju vlog primorani popolnoma ustaviti dovoljevanje novih posojil in kreditov, že prej-dovoljene kredite pa izplačevati le v nujnih, neodložljivih primerih, dokler bo to sploh mogoče. Posledice utesnitve kreditov ali pomanjkanja gotovine so številne ustavitve ali vsaj omejitve industrijskih in obrtniških obratov, rastjoča brezposelnost, propadanje trgovin, odpustanje nastavljenecv in delavcev. **Taki ljudje, ki nič ne zaslužijo, tudi ne morejo kupovati kmetijskih pridelkov, ali pa tiščijo ceno tako dol, da mora zopet kmet obupati.** Ako bo to stanje trajalo dalje, bodo denarni zavodi prisiljeni, odpovedovati in izterjati posojila, kar bo združeno s padanjem cen nepremičninam, ki so se v zadnjem času čisto dvignile visoko nad resnično vrednost. In tako se utegne zgoditi, da bodo tisti, ki so zbog nezaupanja v dinar kupovali posestva, doživeli prav bradko razočaranje.

Opetovano že se je z najbolj mero-dajnih mest povdarjalo, **da se za dinar ni bati, in da inflacije ne bo**, ker je pod nobenim pogojem biti ne sme, ako ne-čemo, da naše gospodarstvo ne propade popolnoma. Tega se vsi naši gospodarski krogi in vsi vodilni finančniki dobro zavedajo in bodo držali dinar za vsako ceno. Zato kvišku glave! Zaupajte samim sebi, zaupajte naši valuti, zaupajte brez skrbi našim denarnim zavodom, za katere jamčijo občine, bano-vine in zadrugarji z vsem svojim premoženjem, zaupajte našim močnim bankam, ki financirajo našo industrijo in našo trgovino in so s svojim doseda-njim delovanjem dokazale, da so vaše-ga zaupanja vredne. Denar v denarne zavode, denar mora krožiti v prometu, da se omogoči potrebna izmenjava zemeljskih dobrin, da se zopet prično in dokončajo razna dela in da pridejo lju-dje, ki hočejo delati, do kruha. Sedanje neznosno stanje se mora izpremeniti, ali pa bomo — izginili!

Kakšno korist bodo imeli tisti, ki se-daj denar skrivajo? Izgubili ga bodo! Če denarja ne dajo iz svojih nogavic, ga bo seveda treba tiskati in bo izgubil svojo sedanjo vrednost.

Vsi, ki imate denar, zavedajte se, da mu rešite vrednost le, ako ga izročite prometu, ako ga naložite v denarnih zavodih!

*

All kmetom res ni treba plačevati (pol leta) obrestih in kapitala?

Novi zakon o zaščiti kmetov je bil te dni v »Službenih Novinah« objavljen. Opozarjamo, da ta zakon v razmerju kmetičkih dolžnikov do posojilnic ter raznih hranilnic ne napravi nobene spremembe. Dolžnikom posojilnic in hranilnic se torej plačilo obresti in glavnice ne odloži za pol leta, ampak je **te treba plačati kakor dozdaj, takoj ko zapadejo.** Dolžniki se lahko tožijo, če

ne izpolnijo svojih dolžnosti, posestva se jim lahko na dražbi prodajo kakor dozdaj. Zato se vse dolžnike posojilnic kakor tudi hranilnic resno opozarja, da svoje dolžnosti do posojilnic in hranilnic ravno tako izpopolnjujejo kakor dozdaj, da redno plačujejo obresti in zapadlo glavnico. S tem se izognejo raznim sitnostim in stroškom ter se obvarujejo škode.

Ali je denar v denarnih zavodih varen?

Denar v denarnih zavodih je popolnoma varen. Dinar **ne izgubi svoje vrednosti**, ker takolimenovane inflacije ne bo. Zato bodite mirni in pustite denar v denarnih zavodih, kjer je popolnoma varen. V denarnih zavodih zdaj ni gotovine, ker ljudje denar po nepotrebnem doma držijo, dasiravno ga ne rabijo. Denarni zavodi imajo vloženi denar izposojeni in ga morajo poprej iztirjati, potem šele lahko izplačajo vse vloge. Kje pa naj dolžnik danes dobi denar, da bi vrnil svoje posojilo, ko pa denarja nikjer ni, ampak ga imajo ljudje v nogavicah skritega? Tako iztirjanje dolgov traja najmanj osem mesecev, danes pa se seveda še v osmih mesecih ne more iztirjati. Vlagatelji! Bodite mirni. Denar v denarnih zavodih je varen. Pustite ga, kjer je naložen. Če v jesen, ko je nastal med vlagatelji enak nemir, smo Vam enako svetovali in smo prav imeli. Denar takrat ni padel in tudi zdaj ne bo.

Najstarejši duhovnik v naši škofiji umrl. V Šmartnem pri Slovenjgradcu je umrl 22. aprila tamošnji upokojeni nadžupnik, častni kanonik in dekan g. Janez Lenart v visoki starosti 90 let. Rajni se je rodil v Cirkovcah pri Pragerskem 27. maja 1842 in je bil posvečen leta 1868. Kaplanoval je na več kaplanijah in med drugimi tudi pri Sv. Petru pod Sv. gorami. Župnik je bil na Tinju na Pohorju, v Poljčanah, kjer je pozidal novo župno cerkev. Iz Poljčan se je preselil leta 1900 kot nadžupnik v Šmartno, kjer je postal leta 1919 dekan in radi vsestranskega uspešnega delovanja je bil odlikovan od škofa z imenovanjem za častnega kanonika. Blagopokojni je bil priljubljen dušni pastir, delaven na polju ljudskega napredka ter vrl narodnjak v oni za Slovence trdi dobi v rajni Avstriji. Radi krepke in vesele narave je dočakal visoko starost blizu 90 let. Blagi duhovniški duši svetila večna luč in ostani mu ohranjen hvaležen ter časten spomin med duhovnimi sobraty in med narodom!

Znan frančiškan umrl. V Mariboru je zatislil za vedno oči po celem Slov. Štajerskem znani frančiškan in dolgoletni voditelj tretjega reda g. p. Filip Perc. Blagopokojni se je rodil 18. julija 1861 na Prevorju pri Pilštajnu, mašniško posvečenje je prejel leta 1884. Služboval je pri Sv. Trojici v Slov. goricah in nad 30 let v Mariboru pri Materi milosti. Kot dolgoletni voditelj tretjega reda je

bil odlikovan od škofijskega ordinariata z naslovom duhovnega svetovalca. Blagi duhovniški duši ostanimo hvaležni preko praga smrti duhovni tovariši in vsi verniki, ki ste ga poznali! Naj počiva v miru!

Mati mariborskega g. stolnega župnika umrla. V župniji Pišce je umrla mati mariborskega g. stolnega župnika in kanonika Mihaela Umeka. Blagopokojna Marija je dosegla starost 73 let, je bila vzgledna mati ter skrbna gospodinja. Blagi mamiči večni mir in pokoj, g. kanoniku in preostalim naše sožalje!

Dopisa iz Ribnjee na Pohorju in iz Šmartna pri Slovenjgradcu opisujeta pogrebni slovesnosti za zadnji teden umrlima zaslužnima duhovnikoma, gg. župnikom Andr. Fišer in častnim kanonikom Jan. Lenart.

Nožev konico je imel v glavi. V mariborski bolnici je umrl radi hudih bolečin v glavi gozdni delavec Jožef Benedek iz Gortine pri Slov. Bistrici. Radi sumljivih okoliščin so Benedeka razteslili in odkrili v desni strani lobanje 4 cm dolgo rjavo nožev konico, ki je segala v možgane. Bogznaj kako dolgo je že živel najbrž v tepežu zaboden z jeklom v glavi, dokler ni povzročilo vnetje možganov smrti. Državno pravdnistvo je uvedlo preiskavo o tem čudnem slučaju.

Žrtv mladostne radovednosti. V ptujsko bolnico so oddali z zelo nevarnimi ranami ter opeklinami po obrazu 14 letnega Mirka Zorko iz Jursinc. Fant je napolnil steklenico s smodnikom in užgal. Smodnik je eksplodiral nepredvidnežu v obraz in bo še lahko ob vid.

Obesil se je 19. aprila viničar barona Haerdta, Anton Petrovič, na Dravinjskem vrhu štev. 20 pri Št. Vidu v ptujski okolici. Vzrok smrti so bile težke družinske razmere.

Z vojaško pištolo nad tovariša. V Stoječih pod Ptujem so popivali pozno v noč v krčmi vaščani. Ko je bilo vse v objemu preobilnega alkohola, je prišlo do prepira in posestnik Joža Kristovič je potegnil iz žepa vojaško pištolo in hotel ustreliti Štefana Kranjca. Slednji je izbil nasprotniku orožje, da je padlo na tla, se sprožilo in kroga je ranila Kristoviča v nogo, a le lahko. Ponovno je zagrabil Kristovič pištolo in tokrat je oddal strel Kranjcu v prsa, da je obležal na mestu mrtev. Ko je obležala žrtev, se je seve vse razkropilo in fantje so se odpeljali na kolesih po orožnike v Zavrč. Aretirani ubijalec se je po stari bojazljivi navadi izgovarjal s popolno pijanostjo, pa je imel slab namen že tedaj, ko je vzel vojaško orožje seboj v krčmo med sovaščane.

Obešenega so našli 19. aprila na podstrešju v Ptuju znanega vinskega trgovca ter veleposestnika Franca Osterbergerja. Ugledni trgovec je izvršil samomor v duševni zmedli.

Kočar brez strehe. V Hodošah v ptujskem okraju je uničil požar kočarju Janezu Lubecu stanovanjsko in gospodarsko poslopje, ki sta bili leseni in kriti s slamo.

Roparska napadalec ušla. Matilda Povh, posestnica v Vrbi pri Dobrni je